

Behandelprotocol Fysiotherapie

SAMENVATTING

bij patiënten met een herseninfarct of hersenbloeding op de ziekenhuis stroke unit

Start fysiotherapie

Binnen 24 uur na het herseninfarct of de hersenbloeding

Alvorens te starten

Indien van toepassing navragen bij neuroloog of physician assistant of er redenen zijn om de patiënt niet < 24 uur na het ontstaan uit bed te mobiliseren

(Relatieve) contra-indicatie(s)

- type CVA intracerebrale bloeding (ICB)
- hartfrequentie < 40 en > 130 bpm
- bloeddruk: mean arterial pressure (MAP) < 60 mmHg en > 110 mmHg en nicardipinepomp
- saturatie $\leq$ 90%
- ademhalingsfrequentie > 40 p/min
- temperatuur $\geq$ 38,5 °C of $\leq$ 36 °C
- ernst van de uitvalsverschijnselen: NIHSS-score $\geq$ 16
- intracraniale druk (ICP) $\geq$ 20 cmH₂O
- aanwezigheid van externe lumbale drain (ELD) of externe ventriculaire drain (EVD)
- chirurgische contra-indicaties (o.a. instabiele fracturen, botlap uit zonder aanwezige gipshelm)

Subjectieve parameters

- heftig transpireren
- misselijkheid en duizeligheid
- afwijkende gelaatskleur (hoofd)pijn
- sterke vermoeidheid
- onwillekeurige trekkingen of spierbewegingen
- na acute verwardheid of delier

Gegevensverzameling

- locatie; primair/recidief datum en moment van ontstaan
- intraveneuze trombolysie (IVT), intra-arteriële trombectomie (IAT)
- NIHSS-score
- slikfunctie, taal- en de spraakstoornissen
- handelen / cognitief functioneren
- bevindingen multidisciplinair team

Anamnese/heteroanamnese

- moment en wijze van ontstaan
- beloop van de klachten
- functionele status
- verschijnselen die kunnen wijzen op gecompliceerd beloop
- contextuele factoren (persoonlijke factoren en externe factoren, inclusief pre-existent functioneren en comorbiditeit)

Klinische observatie

- bewustzijnsniveau/aandacht
- links-rechtsvoorkeur aandacht
- standsverandering hoofd
- links-rechts-asymmetrie gelaat en lichaamshouding
- ademhalingspatroon en -stoornissen
- oogstand en -volgbewegingen
- diepe veneuze trombose (DVT) / kleurverandering(en) benen
- zwellen(en)
- (onwillekeurige) spiertrekkingen
- pijn

Lichamelijk onderzoek

- beoordeel kracht, bewegingssynergieën, bewegingsrange, spiertonus en bewegingscoördinatie, somatosensoriek, visuele en perceptuele aandachtstoornissen
- meet transfers, zitten, staan, lopen en arm-handvaardigheid om zicht te krijgen op de basale ADL-vaardigheden
- meet stoornissen in functie en activiteiten (NIHSS-score): basis ADL-vaardigheden (BI); zit- en stabalans (BBS); arm-handvaardigheid (FAT); selectiviteit in bewegingsaansturing (FMA, onderdeel vingerextensie); classificatie zelfstandigheid lopen (FAC); spierkracht arm en been (MI); comfortabele (FAC > 3) loopsnelheid (10MLT)

Opstellen behandelplan

Op basis van de hulpvraag van de patiënt in combinatie met de fysiotherapeutische analyse

Behandeling

mobilisatie uit bed < 24 uur	<ul style="list-style-type: none"> De duur is afhankelijk van de ernst en uitgebreidheid van de klinische verschijnselen NIHSS $\geq$ 16: maximaal 5 tot 10 minuten, minimaal 5 tot 6 keer per dag overige patiënten: op geleide van het klinisch beeld
doordeweekse dagen	<ul style="list-style-type: none"> als BI < 19 → laat de patiënt 40–60 min/dag motorische vaardigheden oefenen (taakspecifiek) onder begeleiding van een paramedicus* verdeel de behandelmomenten per dag/week in overleg met verpleegkundigen/betrokken paramedici instrueer patiënt/naasten over (huiswerk)oefeningen: op papier, e-health of online oefenapplicaties leg neurologische en functionele verbetering vast met de meetinstrumenten waarlangs men het geleerde wil gaan monitoren <p>* De belastbaarheid van de patiënt is leidend voor de frequentie en duur van de sessies.</p>
in het weekend en op feestdagen	<p>Zie toe op:</p> <ul style="list-style-type: none"> afname van de tests die nodig zijn voor het prognosticeren van het functionele herstel op de daarvoor bepaalde momenten vroegtijdige mobilisatie uit bed < 24 uur na het herseninfarct of de hersenbloeding bij patiënten zonder contra-indicatie voor mobilisatie gelegenheid om te oefenen voor patiënten met ADL-beperkingen, rekening houdend met de geformuleerde behandeldoelstellingen

Ontslag/randvoorwaarden

- adviseer op basis van de functionele prognose en treed initiërend op bij het geven van een vervolg aan de fysiotherapeutische behandeling na ontslag
- ontslag naar de thuissituatie afhankelijk van zelfstandig functioneren, persoonlijke en omgevingsfactoren (patiëntstelsel)

Zie voor het vaststellen van de functionele prognose het volledige behandelprotocol (kngf.nl/kennisplatform)

SAMENVATTING

Behandelprotocol Fysiotherapie bij patiënten met een herseninfarct of hersenbloeding op de ziekenhuis stroke unit